

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อวิเคราะห์ความเชื่อที่เกี่ยวกับโบราณสถานที่ยุรณะแล้วของอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จำนวน 87 แห่ง โดยใช้ข้อมูลแบบมุษปาฐะจากวิทยากรในพื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งเป็นความเชื่อที่สืบทอดกันมา โดยนำมาจัดประเภทของความเชื่อและศึกษาโดยใช้ทฤษฎีหน้าที่นิยมซึ่งเป็นทฤษฎีทางสังคมวิทยามาช่วยในการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

การวิจัยครั้งนี้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ประเด็นและมีผลการวิจัยดังนี้

1. จัดประเภทความเชื่อจากเรื่องเล่า โดยใช้กรอบ 8 ลักษณะ ได้แก่ ความเชื่อ

เรื่องไสยศาสตร์ ภูติผีปิศาจ วิญญาณ ผีบรรพบุรุษ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 58 แห่ง ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ การดูดฤกษ์ยาม ความฝัน การพยากรณ์ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 10 แห่ง ความเชื่อเรื่องสรรพคุณยากลางบ้าน พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 7 แห่ง ความเชื่อเรื่องกฎแห่งกรรม บาปบุญคุณโทษ ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 20 แห่ง ความเชื่อเกี่ยวกับบรพ สวรรค์ ชาติ ภพ ตายแล้วเกิดใหม่ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 7 แห่ง ความเชื่อเรื่องของวิเศษ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 9 แห่ง ความเชื่อเรื่องประวัติความเป็นมาของลักษณะคน สัตว์ สิ่งของและสถานที่ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 24 แห่ง และความเชื่อเรื่องค่านิยมต่าง ๆ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 24 แห่ง

2. การวิเคราะห์โดยใช้ทฤษฎีหน้าที่นิยม จากเรื่องเล่ามีหน้าที่ดังนี้ เรื่องเล่าทำหน้าที่พิทักษ์โบราณสถาน ปกป้อง มิให้เกิดการทำลาย นुकฐก และแสวงหาผลประโยชน์ไปมากกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 48 แห่ง เรื่องเล่าทำหน้าที่บันทึกและบ่งบอกถึงเรื่องราวต่าง ๆ ทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ยาสมนไพร สถาปัตยกรรมศาสตร์ ค่านิยม พิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 50 แห่ง เรื่องเล่าทำหน้าที่บันทึกเรื่องราวเพื่อตอบคำถามถึงลักษณะที่มาของชื่อโบราณสถาน พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 20 แห่ง เรื่องเล่าทำหน้าที่สั่งสอนเชิงคติธรรม ข้อคิด พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 25 แห่ง และเรื่องเล่าทำหน้าที่ในการตักเตือนถึงภัยอันตรายต่าง ๆ พบเรื่องเล่าจากโบราณสถาน 9 แห่ง

Abstract

TE 149802

The purpose of the research was to analyze the beliefs of 87 sites at the Sukhothai Historical Park. The oral data were gathered from informants at Muangkao Sukhothai. Functionalism was applied in analyzing the data.

Results of the research were:

1. The 8 types from oral stories were classified as: - the belief in superstition, devils, spiritual soul, ancestor spirits appeared in 58 site stories. The belief in astrology, holly occasions, dreams, prediction appeared in 10 site stories. The belief in folk medicine appeared in 7 site stories. The beliefs in law of kama, good and bad result in acting, good conduct deserved good result, bad conduct deserved bad result appeared in 20 site stories. The beliefs in Inferno and Paradiso, beliefs in birth, situation of living. Reincarnation appeared in 7 site stories. The beliefs of magic objects appeared in 9 site stories. The beliefs of human appearance, animals and objects and places appeared in 24 site stories. Finally beliefs in values appeared in 24 site stories.

2. Oral stories had following functions : - Safeguarding the sites appeared in 48 site stories. Recording and exhibiting historical aspect, herbal folk medicine, geographical pattern, values, rites and rituals, customs, culture, way of living appeared in 50 site stories. Stories functioned as the recorders of site history, names of sites appeared in 20 site stories. Stories functioned as the didactic tales and ideas appeared in 25 sites stories. Finally stories functioned as the choatic warning appeared in 9 sites stories.